

Siła lokalności — siła Polski

Czy lokalność jest najlepszą płaszczyzną budowania lepszej Polski? Jak przekształcać wspólnoty lokalne z defensywnych na wspólnoty konkurencyjne i otwarte?

Dlaczego mieszkańcem się jest, a obywatelem trzeba się stać? Jak budować miasta szczęśliwe?

Autor: Jan Szomburg, prezes Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową

W roku 30-lecia odzyskania wolności widzimy bardzo wyraźnie, że system polityczny na poziomie ogólnokrajowym zawodzi. Zmiana władzy w 2015 r., która dla niektórych była źródłem nowych nadziei, nie przyniosła więcej ładu moralnego, nie poprawiła sprawności instytucji, nie przyniosła nowych, przełomowych rozwiązań systemowych w żadnej dziedzinie – służba zdrowia, edukacja, sądownictwo, energetyka nadal tkwią w nieefektywnych systemach. Co gorsza, widzimy, że system polityczny dewastuje polskie RAZEM, zamiast je wzmacniać, obniża zdolność do myślenia i działania zbiorowego. Zamiast budować wspólnotę Polaków celowo ją dzieli, wykorzystując i pogłębiając podziały; zamiast budować Polskę relacyjną tworzy Polskę transakcyjną – w logice której akt wyborczy jest transakcją, a głosy wyborców są przedmiotem kupna.

Jedyną przestrzenią pozytywnych procesów modernizacyjnych jest dziś Polska lokalna – zarówno ta w miastach, jak i na wsi. Tu – „na dole” – jest potencjał rozwoju myślenia i działania zbiorowego. Terytorialna bliskość jest jednak tylko szansą, nie gwarancją. To od nas zależy, czy będziemy potrafili ją wykorzystać. Czy chcemy nasze zbiorowe życie oprzeć na prawdzie i wie-

dzy, czy na bieżącej skuteczności? Na otwartości, czy na lęku przed innymi i światem? Na myśleniu o całej wspólnocie i szukaniu kompromisu, czy na wzbudzaniu podziałów, konfliktów i działania z pozycji siły? Innymi słowy to, jaki będzie ten lokalny fundament całej Rzeczypospolitej, zależy od nas, od tego, na jakich wartościach chcemy go budować.

Temu, na czym polega siła lokalności i jak ją wydobywać, poświęcona jest najnowsza książka Kongresu Obywatelskiego pt. „Siła lokalności – siła Polski”. Autorzy starali się odpowiedzieć m.in. na pytania: w czym tkwi dziś, w dobie globalizacji, wartość lokalności w mieście i na wsi? Czy lokalność jest najlepszą płaszczyzną budowania lepszej Polski? Jak przekształcać wspólnoty lokalne z defensywnych na wspólnoty konkurencyjne i otwarte? Dlaczego mieszkańcem się jest, a obywatelem trzeba się stać? Jak budować miasta szczęśliwe? Czy nowe technologie niszczą lokalność, czy też dają jej nowe możliwości? Wreszcie – jest tam wątek generalny związany z pytaniem, czy potrzebujemy terapii narodowej i na czym by mogła ona polegać. W książce znajdują się głosy m.in. dr. Jana Szomburga, prof. Cezarego Obrachta-Prondzyńskiego, prof. Aleksandra Nawrata, prof. Pawła Ku-

bickiego czy prof. Andrzeja Tyszki. Publikację można nieodpłatnie pobrać ze strony internetowej www.kongresobywatelski.pl.

Wolność, którą mądrze wypracowaliśmy sobie 30 lat temu, wyzwoliła w nas pokłady indywidualizmu, chęci „urządzenia się” w pojedynkę, przewyciężenia szaroci PRL-u i zapewnienia sobie bezpieczeństwa ekonomicznego. Nasz dynamiczny indywidualizm przyniósł wspaniałe owoce, ale teraz czas na korektę, na więcej myślenia i działania zbiorowego, na więcej RAZEM. Od nas zależy, czy będzie to RAZEM dyktowane z góry, czy RAZEM PARTNERSKIE, wynikające z naszej dojrzałości, zrozumienia wspólnoty interesów i poszerzenia naszej tożsamości. W oparciu o PARTNERSKIE RAZEM – zbudowane na zaufaniu, lojalności i obniżeniu lęku przed otwartością – jesteśmy w stanie lepiej wykorzystywać nasze zróżnicowane kompetencje i doświadczenia, lepiej koordynować rozwój. Więcej partnerstwa we wszystkich dziedzinach naszego życia to ścieżka do budowania dobrobytu, umacniania regionalnej i lokalnej demokracji oraz wyjścia z naszych silosów, by sprostać wyzwaniom horyzontalnym (ponadsektorowym), które się przed nami piętrzą. Czy PARTNERSKIE POMORZE wskaże również drogę dla innych regionów i dla Polski, jak miało to już miejsce w historii? ■

XI Pomorski Kongres Obywatelski

Kongres pod hasłem „Partnerskie Pomorze dla demokracji i rozwoju” odbędzie się 11 maja br. w gmachu WNS Uniwersytetu Gdańskiego (Gdańsk, ul. J. Bażyńskiego 4) w godz. 10–17.30. Będziemy rozmawiali m.in. o partnerstwie w edukacji i edukacji do partnerstwa, o partnerskiej gospodarce oraz o partnerskich relacjach pomiędzy władzą samorządową a organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami. W kongresie wezmą udział m.in. prof. Jerzy Bralczyk, prof. Adam D. Rotfeld, marszałek woj. pomorskiego Mieczysław Struk oraz prezydent Gdańska Aleksandra Dulciewicz. Na stronie internetowej www.kongresobywatelski.pl dostępny jest program oraz formularz rejestracyjny (wstęp bezpłatny, liczba miejsc ograniczona).

